

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਧਰਮ : ਧਰਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

Semester-V

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 75

Note : The candidates are required to attempt two questions out of four from Section A, carrying 10 marks each, five questions out of seven from Section B carrying 5 marks each and the entire Section C is compulsory carrying 2 marks each.

SECTION-A

1. Write a short note on the importance of Religion in Life. 10
2. Explain in brief the early expressions in Religion. 10
3. Define the importance of Faith and Rituals in Religion. 10
4. How Religion is important in Family life? Discuss. 10

SECTION-B

5. Define the nature of Religion. 5
6. Explain the relation between Religion and philosophy. 5
7. Discuss the difference between Religion and Morality. 5

8. Write a brief note on Sacred beliefs of Primitive man. 5
 9. Define the Birth ceremony in Religion. 5
 10. How Religion can play a Vital role in performing Ceremonies? Discuss. 5
 11. Write a note on the impact of Religion on Society. 5

SECTION-C

12. Write brief notes on the following : $15 \times 2 = 30$

(i) Religious belief.	(ii) Traditions.
(iii) Ancestor worship.	(iv) Ethics.
(v) Tylor.	(vi) Frazer.
(vii) Totem.	(viii) Taboo.
(ix) Myth.	(x) Society.
(xi) Revelation.	(xii) Family.
(xiii) Ritual.	(xiv) Birth.
(xv) Initiation.	

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਵਿਚੋਂ ਦਿਤੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਗ B ਵਿਚੋਂ ਦਿਤੇ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

- ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 10
- ਧਰਮ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
- ਧਰਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। 10
- ਧਰਮ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ-B

- ਧਰਮ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 5
- ਧਰਮ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5
- ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5
- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 5
- ਧਰਮ ਵਿਚ ਜਨਮ-ਸੰਸਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 5
- ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਧਰਮ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5
- ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 5

ਭਾਗ-C

12. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(i) ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ।	(ii) ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ।
(iii) ਪਿਤਰ ਪੂਜਾ।	(iv) ਨੈਤਿਕਤਾ।
(v) ਟਲਰ।	(vi) ਫਰੇਜ਼ਰ।
(vii) ਟੇਟਮ।	(viii) ਟੈਬੂ।
(ix) ਸਿੱਖ।	(x) ਸਮਾਜ।
(xi) ਇਲਹਾਮ।	(xii) ਪਰਿਵਾਰ।
(xiii) ਰਸਮਾਂ।	(xiv) ਜਨਮ।
(xv) ਧਰਮ ਪ੍ਰਵੇਸ਼।	

$15 \times 2 = 30$